

HØRINGSdokument om avlsarbeidet for beagle.

Avlsrådet for beagle sender herved ut et høringsdokument som tar for seg måla med avlsvirksomheten, situasjonene for rasen i dag og kriterier for valg av avlsdyr. Det er et ønske at alle lokalringene innen BRN uttaler seg, og at det blir lagt opp til en behandling slik at alle medlemmene får anledning til å si sin mening. På bakgrunn av høringen vil avlsrådet utarbeide nye avlskriterier etter jaktprøvesesongen 2015/16.

Gjennom dette dokumentet ønsker vi å skape en debatt om beaglerasen og avl. Det er også vårt ønske at vi gjennom denne debatten klarer å skape en felles forståelse av måla for avlsvirksomheten og utvalgs-kriterier for avlsdyr. Bare gjennom samarbeid mellom beagle-eierne, BRN og avlsrådet kan vi klare å få til en hurtig framgang for rasen vår.

Høringsfristen for avdelingene settes til 29. februar 2016 og sendes avlsrådet for beagle ved Nils T. Kjøsnes på mailadresse: nilst@neanett.no

HUNDEAVL OG MÅL:

Utdrag fra RETNINGSLINJER FOR AVLSARBEIDET I NORSKE HAREHUNDKLUBBERS FORBUND:

«1. MÅLSETTINGER

Målsettingen for vårt avlsarbeid skal være å forbedre rasenes jaktlige egenskaper, helse og eksteriør. Noen mål er langsiktige, andre kan oppnås raskere. I dette krysningsspunktet må imidlertid aldri hensynet til rasenes helse og avlsbredde vike for kortsiktige ønsker som ikke gagnar rasene på sikt.

Hvis en ser på jaktegenskaper, så er det stor enighet om at nivået på dagens hunder er høyere enn det noen gang har vært. Tiden er derfor inne til i større grad å rette fokus på avlsbredde og helse. Dette for å sikre rasenes eksistens også til kommende jegergenerasjoner.

Langsiktighet er en særdeles viktig grunnpilar i alt avlsarbeid, og det er derfor viktig at egenskapene i avlsmålene er godt gjennomtenkt slik at det kan holdes konstant over tid. Følgende momenter hører inn i rasenes overordnede avlsmål:

Helse - Jaktegenskaper – Gemytt/psykisk helse – Eksteriør

Avlsarbeidet må tuftes på resultater fra forskermiljøer i kombinasjon med erfaringer i egne rasemiljøer. Jaktegenskapene skal utvikles i retning av styrbar jaktlyst og høyere effektivitet i samsvar med de egenskaper som vektlegges i vårt jaktprøvereglement og vår jaktkultur.

Mentaliteten må utvikles i samsvar med krav stillet av hele samfunnet. Det søkes utviklet en høy aggressivitetsterskel. Hundene må være lett dresserbare, og det bør tilstrebes naturlig buferenhet. De langbeinte rasene bør tilstrebes naturlig klovdyrrenhet. Det må tilstrebes god helsetilstand og et funksjonelt rasetypisk eksteriør.

En er nødt til å bestemme seg for hvilke egenskaper det skal legges vekt på, og om disse skal ha tilnærmet lik vekt eller om noen er viktigere enn andre. Det er viktig å presisere at jo flere avlsmål vi

har, jo saktere går framgangen. Utvalgskriteriene må heller aldri bli så idealistiske at de utelukker for mange hunder fra avl. Da begrenses avlsbredden med de negative følger det gir.

MÅLSETTINGER FRAM TIL 2019 FOR SAMTLIGE TI RASER:

- å søke å beholde, eller helst øke registreringstallet på det nivået det ligger i 2013
- å påvirke til økning i antallet som starter på jaktprøver og utstillinger
- å beholde og helst forbedre rasenes jaktlige kvaliteter
- å minske defekter/sykdommer
- å beholde og helst forbedre rasenes mentale status
- å beholde og helst forbedre rasenes eksteriør»

SITUASJONEN I DAG:

Registreringstall:

Registreringstallene for rasen ble noen færre i 2014 og endte på 264 registreringer. Dette har gått litt opp og ned de senere år, men beagle'n er fortsatt den største rasen som organiseres av NHKF. De 10 siste årene har vi hatt et gjennomsnitt på 295 registreringer og har derfor ikke hatt den samme tilbakegangen som de andre rasene. Dette skyldes nok i hovedsak at beagle'n er en allsidig jakthund som kan brukes både på hare, rev, rådyr og hjort. I tillegg er den ypperlig som ettersøkshund fordi den er spornøye. Mange har fått opp øynene for at rasen er en veldig bra jakthund samtidig som den er tiltalende og fin som familiehund både på grunn av gemytt og størrelse.

Jaktegenskaper:

Resultater fra de to siste jaktprøvesesongene:

Jaktprøve - sesong	Antall starter	Premieringer	Premierings - prosent	Antall forskjellige starter	Antall premierte hunder
2013/14	124	82	66	67	64
2014/15	141	110	78	74	65

Fordeling på losdyr:

Jaktprøvesesong	Hare	Rådyr	Rev
2013/14	63	17	2
2014/15	59	49	2

Noen få utenlandske hunder er med i denne statistikken uten at det endrer bildet.

Premieringsprosenten er veldig bra for siste jaktprøvesesong. Målet må være at vi klarer å stabilisere den på over 70 %. Til sammenligning har dreveren ligget på rundt 80 % i flere år. Det må også være et mål at vi klarer å opprettholde antall starter fra siste jaktprøvesesong og helst øke denne. Det er fortsatt en overvekt av premieringer på hare, men forskjellen er mindre for hare og rådyr siste sesong.

Nordisk mesterskap har vist at de beste hundene våre kan konkurrere med de beste beaglene i Sverige og Finland. Vi har en topp av meget god kvalitet. De beste jakthundene i dag er ikke nødvendigvis bedre enn de for en del år tilbake. Den store framgangen har skjedd i bredden. Det stilles flere beagler på jaktprøver, og mange flere blir jaktpremiert i forhold til tidligere. Det bør likevel være et mål at vi får fram flere hunder som holder samme kvalitet som de beste hundene vi har i dag.

Helse og gemytt:

Beaglen er en frisk og sunn rase der sykdommer opptrer relativt sjeldent. Skjoldbruskkjertel-lidelser, ryggproblemer, epilepsi, aseptisk meningitt og hofteledds dysplasi forekommer i lav frekvens, og MLS opptrer sjeldent.

Gemyttet er meget bra. Beaglen er en glad og familiekjær hund.

Eksteriør:

Ser vi på utstillingsresultatene for 2013 og 2014 var det 712 startende. 58,1 % fikk excellent, 27,2 % very good, 11,7 % good, 1 % sufficient, 1 % null og 1 % KIP. Denne statistikken skiller ikke norskeide og utenlandseide hunder, og de hundene som har deltatt på flere utstillinger er registrert flere ganger. Statistikken gir dog en indikasjon på kvaliteten av den norske beaglerasen. Vi kan si at eksteriøret jevnt over er veldig bra selv om vi vet at det er et potensial for forbedringer.

Konklusjon:

Beagle'n i Norge står i dag sterkere enn noen gang. Vi har relativt høye registreringstall og mange tisper og hanner med gode jaktpremieringer. Helse og gemytt er veldig bra. Selv om det finnes innslag av defekter og sykdommer, er ikke dette et problem for rasen. Eksteriøret er meget bra, men har potensial til forbedring.

Denne situasjonen gir gode muligheter for videre framgang i avlsarbeidet i og med at vi har mange avlsdyr å velge mellom. I tillegg er det et stort antall gode jaktlige beagler i Sverige og Finland, som gir tilgang til nye blodslinjer. Likevel er det en liten andel av rasens populasjon som blir stilt på jaktprøver. Vi har derfor et stort potensial her hvis vi klarer å få flere til å stille sine beagler på jaktprøver. Det vil gi oss enda bedre avlsmateriale og flere beagler å velge mellom.

Strengere krav til avlsdyrene kan gi raskere avlsframgang, men det må gjennomføres uten at det går på bekostning av det genetiske mangfoldet.

Avlsrådet vil ha følgende mål for avlsarbeidet i prioritert rekkefølge:

1. Forbedre og utvikle beaglen som jakthund.
2. Ta vare på og forbedre beaglens mentalitet og helse.
3. Ta vare på og forbedre beaglens eksteriør.

HVILKE UTVALGSKRITERIER BØR GJELDE FOR AVLSRÅDETS ANBEFALING AV AVLSDYR?

Først noen betraktninger:

- Fra Bedre hundeavl av Per Erik Sundgren (svensk genetiker): «Målet med avlsarbeidet er ikke å få frem, i hver paring, en hund som er bedre enn de utvalgte foreldrene. Det viktigste er å lage unghunder som er bedre enn gjennomsnittet av foreldregenerasjonen. Klarer vi det, i hver generasjon, så går avlsarbeidet i rett retning.»
- Jo dyktigere vi er til å velge de beste avlsdyrene (bedre enn gjennomsnittet for rasen), jo raskere og bedre avlsframgang får vi.
- I forhold til avkommene teller hannhunden og tisper i utgangspunktet like mye, men vanligvis blir det stilt strengere krav til hannhunden fordi den kan få flere avkom enn tisper i løpet av sin levetid.
- I følge Per Erik Sundgren bør ikke en hannhund ha flere valper etter seg enn 25 % av en gjennomsnittlig årsproduksjon i løpet av sin karriere. I større raser mindre. For beagle'n vil det tilsvare ca. 70 valper.
- I dag har vi 39 hanner på hannhundlisten. Vi bør minimum ha 20 hanner for å sikre den genetiske variasjonen. Det betyr at det er mulig å stille strengere krav til hannhundene.
- Vi har også tilgang til gode jaktlige hanner i Sverige og Finland med andre blodslinjer.
- Vi har i overkant av 60 jaktpremierte tisper i produktiv alder. For å sikre det genetiske mangfoldet bør vi ha 75 – 100 tisper som fyller kravene til avl.
- Harepremieringer tillegges større vekt enn revepremieringer, og revepremieringer tillegges større vekt enn rådyr- og hjortepremieringer. Dette har med vanskelighetsgraden av å jage de forskjellige losdyr.
- Eksteriøret har høy arvbarhet, mens arvbarheten for jaktegenskapene er lavere.
- For å få bedre eksteriør på hundene våre, må vi ikke gå på akkord med jaktegenskapene.
- Mål og målbruk er de egenskapene for jakthunden som har størst arvbarhet. Vi har også erfart at det er viktig å avle på hunder som tidlig viser gode jaktegenskaper og stor jaktlyst.
- Ingen parring skal ha større innavlsgrad enn 6, 25 %. Det betyr at fetter – kusine parring er akseptabelt, mens nærmere slektskap ikke anbefales.

Vurdering av hvor god hannhunden og tisper er i avlen gjøres i følgende prioritert rekkefølge:

1. Vurdering av tidligere fødte avkom.
2. Vurdering av kullsøsken.
3. Vurdering av egne kvaliteter.
4. Vurdering av avlsdyrenes foreldre.

Før avlsdyrene benyttes i avl, har vi punkt 3 og 4 å støtte oss til og i noen få tilfeller punkt 2. Etter hvert som avkommene kommer, er det hvor gode de er som teller, og egne og foreldrenes kvaliteter kommer mer i bakgrunn. Dette forutsetter at de blir stilt på jaktprøver. I dag kommer for få beagler på prøve slik at det blir punkt 3 og 4 vi i størst grad kan forholde oss til ved valg av avlsdyr.

Følgende kriterier for hannhunder og tisper for å bli anbefalt i avl gjelder i dag:

Hannhunder:

- Hannhundlisten omfatter bare norsk eide hunder.
- Hunden skal ha oppnådd minst en tredje (3) premie på jaktprøve (hare, rådyr, rev eller hjort).

- Hunden skal ha oppnådd minst en Good på utstilling ved 15 måneders alder.
- Hunder med mer enn en anmerkning på mentalitet (0) bør ikke anvendes i avl.
- Hannhund med mer enn 70 avkom bør ikke anvendes mer i avl i henhold til FCI's retningslinjer.
- Hannhunder blir fjernet fra hannhundlisten når de fyller 10 år.
- For hunder som blir satt inn på listen etter 01.06.14 kreves kjent MLS status (N/N (Fri) eller N/MLS (Bærer). Hunder med MLS (MLS/MLS) tas ikke inn på listen, og skal ikke anvendes i avl. Hunder som allerede står oppført på hannhundlisten oppfordres til å MLS testes.

Tisper:

- Norskeide tisper til og med 7 års alder.
- Tispa skal ha oppnådd minst en tredje (3) premie på jaktprøve (hare, rådyr, rev eller hjort) / eventuelt at begge foreldrene er jaktpremiert / eller minst to (2) jaktpremierte helsøsken eller avkom.
- Hunden skal ha oppnådd minst en Good på utstilling ved 15 måneders alder.
- Hunder med mer enn en anmerkning på mentalitet (0) bør ikke anvendes i avl.
- Tisper med mer enn 5 kull bør ikke anvendes mer i avl i henhold til FCI's retningslinjer.

Avlsrådet ønsker å prioritere å forbedre og utvikle beaglen som jakthund. Dette blir det viktigste målet for beagleavlen. Samtidig skal vi bruke avlsdyr som tar vare på/forbedrer beaglenes mentalitet, helse og eksteriør.

«En hver parring må ha som mål å få avkom som er bedre enn gjennomsnittet for rasen.» Å oppnå en tredje premie på jaktprøve uansett losdyr, er et svært romslig kriterium og stiller ikke strenge krav til jaktegenskaper.

For å få raskere avlsframgang - bør vi sette dette kravet strengere og/eller skille på losdyr?

Ved eventuelt å fortsette å godkjenne tredje premie som avlskriterium, bør vi da i tillegg stille jaktlige krav til hannen eller tispas foreldre og/eller søsken?

Bør vi ha strengere krav til hannhundene i og med at de er færre og kan få flere avkom etter seg?

MLS er ikke et problem for rasen i dag. Sverige, Finland og Norge har likevel valgt å innføre krav om kjent MLS status for avlsdyrene, fordi denne lidelsen er enkel å unngå. I dag kreves kjent MLS status for nye hannhunder som skal inn på avlsrådets avlsliste. For mer informasjon om MLS henviser vi til BRN og avlsrådets hjemmeside: beagleringen.no – Om beagle – Beagle helse - MLS

Skal vi fortsatt kreve kjent MLS status og eventuelt innføre dette for tisper også?

Avlsrådet for beagle

Bjørn Halvorsen

Bjørnar Tønnesen

Stein Aasheim

Nils T. Kjøsnes